

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/4/4/99

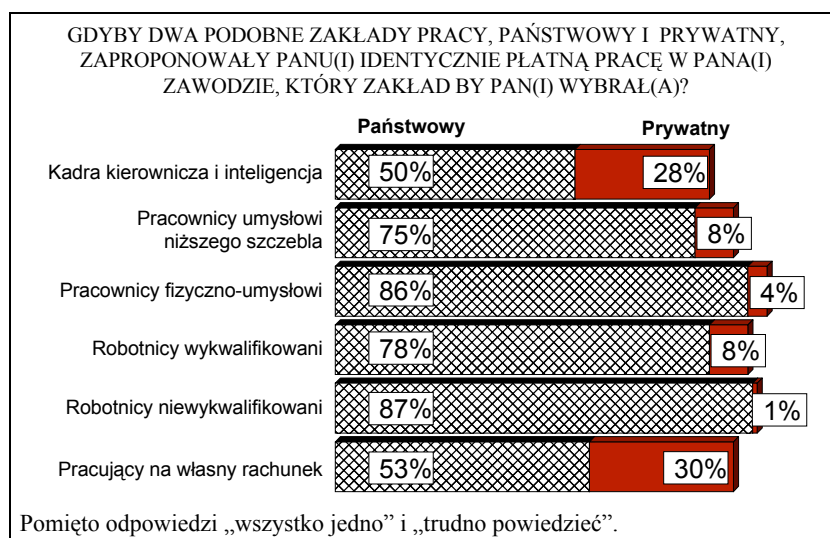
OCENA WŁASNYCH MOŻLIWOŚCI NA RYNKU PRACY ORAZ ATRAKCYJNOŚCI PRYWATNYCH I PAŃSTWOWYCH PRACODAWCÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ W ciągu ostatnich pięciu lat co piąty (22%) Polak zmienił miejsce zatrudnienia. Częściej było to związane z uzyskaniem lepszych zarobków niż z awansem. Spośród osób, które zmieniły pracę, blisko trzy piąte (59%) otrzymuje obecnie wyższe wynagrodzenie niż poprzednio.
- ◆ Zdaniem ankietowanych, w prywatnym sektorze gospodarki są większe możliwości znalezienia pracy w wyuczonym zawodzie. Mimo to zdecydowana większość z nich w ofercie takiej samej pracy za tę samą płacę preferuje zatrudnienie w państwowym zakładzie pracy.

- ◆ W hipotetycznej sytuacji wyboru między dwoma zakładami pracy o różnej formie własności (prywatnym i państwowym) dla największej części badanych (41%) dostatecznie silną motywacją do zmiany pracodawcy byłoby zwiększenie wynagrodzenia o połowę. Mniej niż co piąty (18%) pracownik zadowoliliby się wynagrodzeniem o 25% wyższym. Co czwarty (25%) zatrudniony zmieniłby pracodawcę dopiero przy obietnicy dwukrotnie wyższych zarobków, a co dziesiąty (10%) - trzykrotnie wyższych.

W jednym z ostatnich sondaży¹ pytaliśmy osoby aktywne zawodowo o postrzeganie i ocenę ich miejsca pracy, zamiar zmiany miejsca zatrudnienia, ocenę własnych możliwości na rynku pracy, a także preferencje w zakresie wyboru państwowego lub prywatnego pracodawcy.

Uzyskane wyniki świadczą o tym, że zdecydowana większość zatrudnionych jest w mniejszej lub większej mierze zadowolona ze swojej pracy². Zadowoleniu temu towarzyszy jednak znaczna niepewność: ponad dwie piąte badanych liczy się z możliwością utraty obecnego zatrudnienia. Jak zatem respondenci oceniają możliwości znalezienia ekwiwalentnej pracy? Jak postrzegają skutki zmiany miejsca zatrudnienia ci, którzy je zmienili? Czy Polacy wolą pracować w zakładach o państwowym czy też prywatnym charakterze własności? Odpowiedzi na te pytania można znaleźć w przytoczonych poniżej wynikach sondażu.

RUCHLIWOŚĆ ZAWODOWA

Od kilku lat utrzymuje się niemal powszechne przekonanie, że w Polsce trudno jest znaleźć pracę. Można stąd wnosić, że społeczeństwo nie oswoiło się ze zjawiskiem niedoboru miejsc pracy. Podobnie jak na początku przemian ustrojowych, trzech na czterech aktywnych zawodowo Polaków żywi obawy, że miałyby trudności ze znalezieniem ekwiwalentnej pracy, dającej podobne dochody. Mimo to można mówić o tendencji do zmiany opinii na ten temat. Zmiana ta polega przede wszystkim na przesunięciu akcentu ze zdecydowanie (*bardzo trudne*)

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (102), 5-9 listopada ‘98, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1114).

² Por. komunikat CBOS: „Opinie Polaków o własnej pracy”, grudzień ‘98.

na umiarkowanie (*raczej trudne*) negatywną ocenę własnych możliwości na rynku pracy. Rośnie też przekonanie, że znalezienie pracy dającej podobne dochody nie stanowi problemu (*jest raczej łatwe*), choć nie zmienia się minimalny odsetek osób, które sądzą, że byłoby to *bardzo łatwe*.

Tabela 1 w procentach

Czy znalezienie innej pracy, dającej podobne dochody, byłoby dla Pana(i) łatwe czy też trudne?*	Wskazania respondentów według terminów badań		
	IV '92 (N=809)	III '95 (N=548)	XI '98 (N=544)
Bardzo łatwe	3	3	3
Raczej łatwe	8	14	19
Raczej trudne	30	38	43
Bardzo trudne	47	40	30
Trudno powiedzieć	12	5	5

* Odpowiedzi osób aktywnych zawodowo

Ogólnie można stwierdzić, że pewnością w ocenie swoich szans na znalezienie pracy wyróżniają się ludzie najmłodszy, dobrze wykształceni, mieszkańcy wielkich miast oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (w każdej z tych grup średnio dwie piąte odpowiedzi *bardzo łatwo* i *łatwo* łącznie)³. Na przeciwległym biegunie znajdują się osoby z wykształceniem podstawowym, z których niemal dwie trzecie (63%) ocenia, że znalezienie pracy podobnie wynagradzanej byłoby dla nich *bardzo trudne*.

Przekonanie o istnieniu w Polsce problemów ze znalezieniem pracy zapewne nie sprzyja ruchliwości zawodowej Polaków, która nie zmieniła się w porównaniu z poprzednim pomiarem przeprowadzonym w marcu '95 (odnotowany 2-punktowy spadek mobilności mieści się w granicach błędu statystycznego). Nie wynika też z osobistych doświadczeń ankietowanych. Wskazuje na to brak związku między oceną własnych szans na znalezienie nowej pracy a faktyczną zmianą miejsca zatrudnienia. Trudno jednak o jednoznaczną interpretację tego zjawiska. Może to być wskaźnik zarówno braku elastyczności Polaków wobec rynku pracy, jak i zadowolenia z warunków zatrudnienia i poczucia stabilizacji zawodowej.

³ Zob. tabele aneksowe.

Tabela 2 w procentach

Czy w ciągu ostatnich 5 lat zmieniał(a) Pan(i) miejsce pracy?*	Wskazania respondentów według terminów badań	
	III '95 (N=461)	XI '98 (N=544)
Tak	24	22
Nie	76	78
* Odpowiedzi osób aktywnych zawodowo		

W ciągu ostatnich pięciu lat co piąty (22%) aktywny zawodowo respondent zmienił zakład pracy. Połowa z nich zmieniła pracodawcę tylko raz, co czwarty zaś - dwa razy.

Zmianę miejsca zatrudnienia częściej deklarują mężczyźni (28%) niż kobiety (17%), najczęściej (36%) - osoby w wieku od 25 do 34 lat. Spośród pracowników najemnych najczęściej w takiej sytuacji byli robotnicy wykwalifikowani (29%) oraz pracownicy fizyczno-umysłowi (27%).

Ogólnie można stwierdzić, że - podobnie jak trzy lata temu - zmiana pracy częściej wiąże się z lepszymi zarobkami niż z uzyskaniem wyższego stanowiska.

Tabela 3 w procentach

Czy w porównaniu z ostatnim miejscem pracy obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	III '95 (N=112)	XI '98 (N=122)
- uzyskał(a) Pan(i) wyższe stanowisko, awans	28	33
- zajmuje Pan(i) takie samo stanowisko jak poprzednio	59	52
- zajmuje Pan(i) niższe, gorsze stanowisko	13	15

Tabela 4 w procentach

Czy w porównaniu z ostatnim miejscem pracy obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań	
	III '95 (N=112)	XI '98 (N=122)
- zarabia Pan(i) lepiej, więcej pieniędzy	41	59
- zarabia Pan(i) tyle samo	34	27
- zarabia Pan(i) gorzej, mniej pieniędzy	25	14

Z porównania danych z obu pomiarów wynika, że obecnie więcej osób deklaruje uzyskanie w nowym miejscu pracy korzystniejszego stanowiska lub wynagrodzenia. Pozwala to na konstatację, że chociaż nie zmienia się ruchliwość zawodowa, zmieniają się jej przyczyny. Obecnie pracownicy w większym stopniu niż dawniej zmieniają pracodawcę w poszukiwaniu pracy lepszej, korzystniejszej, lepiej płatnej. Prawdopodobnie zmiana pracy jest obecnie częściej elementem indywidualnej strategii zawodowej niż koniecznością wymuszoną przez okoliczności i sytuację w zakładzie pracy.

OCENA WŁASNYCH SZANS NA RYNKU PRACY

A CHARAKTER WŁASNOŚCI W GOSPODARCE

Podobnie jak w ogólnych deklaracjach dotyczących szans znalezienia ekwiwalentnej pracy, również w odniesieniu do poszczególnych sektorów gospodarki (państwowego i prywatnego) dominuje przekonanie, że w Polsce są trudności ze znalezieniem innego miejsca pracy. Jednak te dwa działy gospodarki nie są pod tym względem postrzegane jednakowo. Zarówno w opinii ogółu badanych (w tym również obecnie zawodowo biernych i nigdy nie pracujących), jak i w opinii osób aktywnych zawodowo łatwiejsze jest znalezienie pracy w prywatnym niż w państwowym sektorze gospodarki. Można też zauważyć, że osobiste doświadczenia nieco modyfikują obiegowe opinie. Osoby obecnie zatrudnione częściej niż ogół badanych stwierdzają, że nie miałyby specjalnych trudności ze znalezieniem innej pracy w swoim zawodzie. Ta prawidłowość odnosi się do wszystkich zakładów bez względu na charakter ich własności. Inaczej mówiąc, osoby aktywne zawodowo (wyłączyliśmy z tej analizy rolników indywidualnych i pomagających im członków rodzin, jako specyficzną grupę zawodową) są mniej krytyczne niż pozostali w ocenie możliwości, jakie oferuje rynek pracy.

Tabela 5

w procentach

Czy łatwo jest obecnie znaleźć pracę w Pana(i) zawodzie:	w gospodarce państwowej		w gospodarce prywatnej	
	Badani ogółem (N=1040)	Pracujący poza rolnictwem (N=448)	Badani ogółem (N=1040)	Pracujący poza rolnictwem (N=446)
	Łatwo*	12	17	20
Niełatwo, ale też niespecjalnie trudno	15	19	18	23
Trudno**	66	64	54	50
Trudno powiedzieć	7	-	8	-

* Połączone kategorie „bardzo łatwo” i „łatwo”
 ** Połączone kategorie „trudno” i „bardzo trudno”

Opinie osób zawodowo czynnych są bardziej miarodajne i - ze względu na przedmiot badań - bardziej interesujące. Można bowiem założyć, że wyrobione są na podstawie obserwacji rynku pracy. Dlatego z dalszej prezentacji danych wyłączyliśmy osoby nie mające obecnie zatrudnienia będącego źródłem utrzymania oraz rolników indywidualnych, jako grupę, która nie jest ruchliwa zawodowo.

Poglądy na temat możliwości znalezienia pracy w gospodarce państwowej zmieniają się bardzo powoli. Od poprzedniego pomiaru (w styczniu '97) odnotowaliśmy 5-punktowy wzrost pewności, że znalezienie innej pracy w tym samym zawodzie jest łatwe, i taki sam spadek obaw, iż jest to trudne.

Tabela 6

w procentach

Czy łatwo jest obecnie znaleźć pracę w Pana(i) zawodzie w gospodarce państwowej?*	Wskazania respondentów według terminów badań		
	XI '94 (N=1077)	I '97 (N=856)	XI '98 (N=448)
Bardzo łatwo	3	3	3
Łatwo	7	9	14
Niełatwo, ale też niespecjalnie trudno	22	19	19
Trudno	39	41	39
Bardzo trudno	29	28	25

* Odpowiedzi osób pracujących, bez rolników, z pominięciem odpowiadających „trudno powiedzieć”

Wyraźniejsze zmiany można odnotować w stosunku do oceny możliwości zatrudnienia w gospodarce prywatnej. Z pomiaru na pomiar rośnie pewność, że znalezienie pracy w tym samym zawodzie jest łatwe, i spada przekonanie, iż jest to trudne.

Tabela 7 w procentach

Czy łatwo jest obecnie znaleźć pracę w Pana(i) zawodzie w gospodarce prywatnej?*	Wskazania respondentów według terminów badań		
	XI '94 (N=1077)	I '97 (N=856)	XI '98 (N=448)
Bardzo łatwo	3	4	5
Łatwo	11	16	22
Niełatwo, ale też niespecjalnie trudno	25	24	23
Trudno	34	31	34
Bardzo trudno	27	25	16

* Odpowiedzi osób pracujących, bez rolników, z pominięciem odpowiadających „trudno powiedzieć”

Tak więc można stwierdzić, że w opinii osób zawodowo czynnych gospodarka prywatna postrzegana jest jako korzystniejszy rynek pracy, bogatszy w różnego rodzaju oferty, na którym łatwiej o znalezienie pracy niż w gospodarce państwowej. Jednocześnie - w opinii ankietowanych - możliwości łatwego zatrudnienia w gospodarce prywatnej rosną szybciej niż możliwości łatwego zatrudnienia w sektorze państwowym. Nie zmienia to jednak ogólnego wniosku, że największa część ankietowanych ocenia, iż bez względu na charakter własności zakładu pracy miałyby trudności ze znalezieniem zatrudnienia w tym samym zawodzie. Jednocześnie, jeśli ktoś ma poczucie pewności (czy też niepewności) znalezienia pracy w swoim zawodzie, to zazwyczaj dotyczy ono obu działów gospodarki. Zdecydowana większość osób, które nie obawiają się znalezienia pracy w gospodarce państwowej, nie ma takich obaw również w odniesieniu do prywatnego pracodawcy. I odwrotnie: ci, którzy nie są pewni, czy znajdą zatrudnienie w gospodarce państwowej, w większości żywią takie same obawy co do gospodarki prywatnej.

Ocena własnych szans na znalezienie pracy jest niezależna od osobistych preferencji dotyczących zatrudnienia u prywatnego bądź państwowego pracodawcy.

ATRAKCYJNOŚĆ PRYWATNYCH I PAŃSTWOWYCH PRACODAWCÓW

Przypomnijmy, że - ogólnie rzecz biorąc - gospodarka prywatna oceniana jest lepiej ze względu na szanse znalezienia pracy. Nie ma to jednak wpływu na preferencje ankietowanych dotyczące wyboru ekwiwalentnej pracy ze względu na charakter własności zakładu. Przeciwnie, odnotowujemy wyraźny wzrost atrakcyjności państwowych pracodawców. Odnosi się to przede wszystkim do osób deklarujących swoje preferencje w sposób zdecydowany (*zdecydowanie państwowy, zdecydowanie prywatny*).

Tabela 8

w procentach

Gdyby dwa podobne zakłady pracy, państwowy i prywatny, zaproponowały Panu(i) identycznie płatną pracę w Pana(i) zawodzie, który zakład by Pan(i) wybrał(a)?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	XI '94 (N=1077)	I '97 (N=856)	XI '98 (N=468)
Zdecydowanie państwowy	50	47	58
Prawdopodobnie państwowy	15	16	15
Wszystko jedno	12	15	13
Prawdopodobnie prywatny	7	8	7
Zdecydowanie prywatny	13	9	5
Trudno powiedzieć	3	5	2
Odpowiedzi osób aktywnych zawodowo (z wyłączeniem rolników i pomagających im członków rodzin)			

Państwowy pracodawca jest atrakcyjniejszy od prywatnego we wszystkich grupach społeczno-zawodowych, bez względu na to, w jakim sektorze gospodarki ankietowani są obecnie zatrudnieni.

Tabela 9

w procentach

Kategorie społeczno-zawodowe	Gdyby dwa podobne zakłady pracy, państwowy i prywatny, zaproponowały Panu(i) identycznie płatną pracę w Pana(i) zawodzie, który zakład by Pan(i) wybrał(a)?	
	Państwowy	Prywatny
Wykształcenie		
Podstawowe	87	4
Zasadnicze zawodowe	80	9
Średnie	75	9
Wyższe	49	30
Grupy społeczno-zawodowe		
Kadra kierownicza i inteligencja	50	28
Pracownicy umysłowi niższego szczebla	75	8
Pracownicy fizyczno-umysłowi	86	4
Robotnicy wykwalifikowani	78	8
Robotnicy niewykwalifikowani	87	1
Pracujący na własny rachunek	53	30
Pracuje w:		
– sferze budżetowej	73	13
– sektorze państwowym lub publicznym (także jednoosobowej spółce Skarbu Państwa)	82	2
– spółce z udziałem właścicieli prywatnych (polskich i zagranicznych) i państwa	75	10
– sektorze prywatnym poza rolnictwem (dotyczy także pracujących na własny rachunek)	68	18
Ocena własnych warunków materialnych		
Złe	71	7
Średnie	79	7
Dobre	64	20
W tabeli pominięto odpowiedzi „wszystko jedno” oraz „trudno powiedzieć”		

Należy wyraźnie podkreślić, że pytamy o wybór między państwowym a prywatnym zakładem pracy oferującymi identyczną płacę za taką samą pracę (w tym samym zawodzie). Sytuacja oczywiście zmienia się, jeśli w grę wchodzi zróżnicowanie wynagrodzenia za tę samą pracę. Wtedy, co oczywiste, preferencje określa nie charakter własności zakładu pracy, ale wysokość wynagrodzenia.

Tabela 10

w procentach

O ile więcej miesięcznie musiałby Panu(i) zaproponować drugi zakład, aby zmienił(a) Pan(i) zdanie?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	XI '94 (N=695)	I '97 (N=676)	XI '98 (N=398)
Okolo 10% więcej	5	5	5
Okolo 25% więcej	25	22	18
Okolo 50% więcej	39	33	41
Dwa razy tyle	22	25	25
Trzy razy tyle lub więcej	9	10	10
Trudno powiedzieć	-	5	1
Odpowiedzi osób aktywnych zawodowo (z wyłączeniem rolników i pomagających im członków rodzin)			

Największa część ankietowanych (41%) zmieniłaby pracodawcę dopiero przy ofercie podnoszącej zarobki o połowę. W porównaniu z poprzednimi pomiarami atrakcyjność takiej zmiany wynagrodzenia wzrosła, ale jednocześnie nieco zmalała liczba osób (z 25% do 18%), które zmieniłyby pracę, aby zwiększyć swoje dochody o jedną czwartą. Podobnie jak we wcześniejszych sondażach, co czwarty zatrudniony zmieniłby miejsce pracy dopiero przy propozycji gwarantującej dwa razy wyższe wynagrodzenie, a co dziesiątego skusiłyby dopiero trzykrotnie wyższe zarobki.

Opracowała
Macieja FALKOWSKA

Tabela 1. Proszę powiedzieć, czy znalezienie innej pracy, dającej podobne dochody, byłoby dla Pana(i) łatwe czy też trudne?

(%)

	Bardzo łatwe	Raczej łatwe	Raczej trudne	Bardzo trudne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	19	43	30	5	544
Płeć						
Mężczyźni	2	22	45	26	6	280
Kobiety	5	16	41	34	4	264
Wiek						
18-24 lat	7	33	36	17	7	57
25-34	4	26	39	25	5	135
35-44	4	14	53	24	6	174
45-54	1	14	40	39	5	138
55-64	3	11	30	56	0	27
65 lat i więcej	0	5	28	55	12	13
Miejsce zamieszkania						
Wieś	2	18	41	34	4	197
Miasto do 20 tys.	0	20	56	20	4	65
od 21 do 100 tys.	2	11	45	33	9	107
101-500 tys.	4	18	39	31	8	97
501 tys. i więcej mieszk.	11	29	37	21	2	78
Region						
Północny	7	15	40	30	9	54
Zachodni	0	21	40	32	6	54
Środkowozachodni	4	21	40	29	6	79
Środkowy	7	18	44	24	6	110
Wschodni	1	21	42	32	4	71
Południowo-wschodni	0	12	49	32	7	72
Południowo-zachodni	3	21	42	31	2	103
Wykształcenie						
Podstawowe	0	6	25	63	5	72
Zasadnicze zawodowe	2	23	50	21	3	190
Średnie	3	14	43	32	8	204
Wyższe	10	31	40	14	4	78
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	9	29	40	15	6	68
Prac. umysł. niż. szczebla	6	21	37	34	3	105
Pracownicy fiz.- umysł.	3	21	48	21	7	95
Robotnicy wykwalifikowani	3	19	41	33	5	93
Robotnicy niewykwalifik.	0	14	36	47	3	46
Rolnicy	0	11	48	31	10	63
Pracujący na własny rach.	3	17	49	28	4	52
Bierni zawodowo						
Renciści	0	14	19	66	0	7
Emeryci	0	0	51	45	3	11
Gospodynie domowe i inni	0	0	100	0	0	2
Pracuje w:						
sferze budżetowej	7	22	38	30	3	114
sekt. państw., publicznym	3	19	38	32	7	114
sp. właśc. pryw. i państwa	3	15	39	36	7	74
sekt. pryw. poza rolnict.	3	22	48	24	3	166
prywatnym gośp. rolnym	0	9	52	30	10	66
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	3	10	39	41	7	89
276 - 399	2	18	39	38	2	71
400 - 549	0	22	42	31	5	125
550 - 799	5	17	43	32	3	76
Powyżej 799 zł	5	28	38	24	4	92
Ocena własnych war. mater.						
Złe	6	14	39	37	4	100
Średnie	2	17	42	33	7	257
Dobre	4	24	46	22	4	187
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	29	33	32	6	23
Raz w tygodniu	2	18	45	32	4	283
Kilka razy w miesiącu	9	17	43	27	4	102
Kilka razy w roku	3	22	43	27	6	94
W ogóle nie uczestniczy	6	17	33	28	16	42
Poglądy polityczne						
Lewica	4	17	39	37	3	136
Centrum	1	24	48	21	5	131
Prawica	5	21	41	28	6	174
Trudno powiedzieć	3	11	44	34	7	103

Tabela 2. Czy w ciągu ostatnich 5 lat zmieniła(a) Pan(i) miejsce pracy?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	22	78	544
Płeć			
Mężczyźni	28	72	280
Kobiety	17	83	264
Wiek			
18-24 lat	32	68	57
25-34	36	64	135
35-44	17	83	174
45-54	15	85	138
55-64	16	84	27
65 lat i więcej	3	97	13
Miejsce zamieszkania			
Wieś	17	83	197
Miasto do 20 tys.	23	77	65
od 21 do 100 tys.	28	72	107
101-500 tys.	21	79	97
501 tys.i więcej mieszk.	29	71	78
Region			
Północny	21	79	54
Zachodni	24	76	54
Środkowozachodni	30	70	79
Środkowy	28	72	110
Wschodni	21	79	71
Południowo-wschodni	12	88	72
Południowo-zachodni	18	82	103
Wykształcenie			
Podstawowe	13	87	72
Zasadnicze zawodowe	22	78	190
Średnie	27	73	204
Wyższe	18	82	78
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	20	80	68
Prac.umysł.niż.szczebla	19	81	105
Pracownicy fiz.- umysł.	27	73	95
Robotnicy wykwalifikowani	29	71	93
Robotnicy niewykwalifik.	22	78	46
Rolnicy	10	90	63
Pracujący na własny rach.	30	70	52
Bierni zawodowo			
Renciści	24	76	7
Emeryci	20	80	11
Gospodynie domowe i inni	0	100	2
Pracuje w:			
sferze budżetowej	17	83	114
sekt. państw.,publicznym	17	83	114
sp. właśc. pryw. i państwa	23	77	74
sekt. pryw. poza rolnict.	34	66	166
prywatnym gosp. rolnym	11	89	66
Dochody na jedną osobę			
Do 275 zł	23	77	89
276 - 399	17	83	71
400 - 549	20	80	125
550 - 799	29	71	76
Powyżej 799 zł	30	70	92
Ocena własnych war. mater.			
Złe	26	74	100
Średnie	21	79	257
Dobre	23	77	187
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	29	71	23
Raz w tygodniu	19	81	283
Kilka razy w miesiącu	19	81	102
Kilka razy w roku	31	69	94
W ogóle nie uczestniczy	35	65	42
Poglądy polityczne			
Lewica	23	77	136
Centrum	23	77	131
Prawica	25	75	174
Trudno powiedzieć	17	83	103

Tabela 3. Gdyby dwa podobne zakłady pracy, państwowy i prywatny, zaproponowały Panu(i) identycznie płatną pracę w Pana(i) zawodzie, który zakład by Pan(i) wybrał(a)? 1 - Zdecydowanie państwowy; 2 - Prawdopodobnie państwowy; 3 - Wszystko jedno; 4 - Prawdopodobnie prywatny; 5 - Zdecydowanie prywatny

	(%)					Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4	5		
Ogółem	58	15	13	7	5	2	468
Płeć							
Mężczyźni	59	14	12	7	6	1	240
Kobiety	57	16	14	7	4	2	228
Wiek							
18-24 lat	63	19	15	3	0	0	55
25-34	62	16	8	6	6	2	122
35-44	56	15	13	8	6	2	156
45-54	52	14	16	11	6	2	112
55-64	63	11	21	0	5	0	18
65 lat i więcej	87	13	0	0	0	0	5
Miejsce zamieszkania							
Wieś	66	16	7	7	3	0	128
Miasto do 20 tys.	60	19	5	10	3	3	59
od 21 do 100 tys.	59	16	15	2	5	3	103
101-500 tys.	53	15	13	8	10	1	100
501 tys.i więcej mieszk.	48	11	25	10	4	3	78
Region							
Północny	61	16	9	11	2	1	48
Zachodni	48	7	30	8	6	1	51
Środkowozachodni	50	9	16	14	10	1	75
Środkowy	67	12	15	2	2	2	93
Wschodni	64	23	3	2	7	1	46
Południowo-wschodni	48	35	7	9	0	2	58
Południowo-zachodni	63	13	10	6	7	2	98
Wykształcenie							
Podstawowe	67	20	8	0	4	2	43
Zasadnicze zawodowe	59	21	10	6	3	1	161
Średnie	62	13	15	5	4	1	185
Wyższe	42	7	16	18	12	5	79
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	42	8	18	14	14	4	69
Prac.umysł.niż.szczebla	63	12	16	6	2	0	104
Pracownicy fiz.- umysł.	67	19	7	3	1	2	97
Robotnicy wykwalifikowani	59	19	12	4	4	1	98
Robotnicy niewykwalifik.	68	19	10	1	0	2	48
Pracujący na własny rach.	40	13	15	18	12	3	52
Pracuje w:							
sferze budżetowej	60	13	12	7	6	2	109
sekt. państw., publicznym	69	13	14	2	0	2	112
sp. właśc. pryw. i państwa	55	20	13	6	4	2	73
sekt. pryw. poza rolnict.	51	17	11	11	8	2	162
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	61	26	6	2	4	1	59
276 - 399	64	16	7	9	3	1	69
400 - 549	58	19	10	8	3	2	114
550 - 799	62	12	14	8	3	2	72
Powyżej 799 zł	48	14	19	8	9	1	89
Ocena własnych war. mater.							
Złe	68	13	11	6	1	1	71
Średnie	62	17	13	5	2	1	220
Dobre	49	15	14	10	10	3	177
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	58	26	0	3	6	7	20
Raz w tygodniu	53	17	15	9	4	2	232
Kilka razy w miesiącu	67	5	15	6	4	3	86
Kilka razy w roku	65	18	8	4	5	0	89
W ogóle nie uczestniczy	51	15	9	7	15	2	41
Poglądy polityczne							
Lewica	61	16	11	6	6	0	123
Centrum	60	12	12	10	5	2	106
Prawica	51	16	18	6	7	2	156
Trudno powiedzieć	64	17	7	7	0	4	84

Tabela 4. O ile więcej miesięcznie musiały Panu(i) zaproponować drugi zakład, aby zmienił(a) Pan(i) zdanie?
1 - Około 10% więcej; 2 - Około 25% więcej; 3 - Około 50% więcej; 4 - Dwa razy tyle; 5 - Trzy razy
tyle lub więcej

	(%)					Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4	5		
Ogółem	5	18	41	25	10	2	398
Płeć							
Mężczyźni	7	24	42	17	9	2	206
Kobiety	3	11	40	33	11	1	192
Wiek							
18-24 lat	6	14	42	26	9	3	44
25-34	6	17	40	24	12	1	109
35-44	4	20	45	22	6	3	133
45-54	5	16	39	25	14	1	94
55-64	4	27	23	39	6	0	13
65 lat i więcej	0	0	30	51	19	0	5
Miejsce zamieszkania							
Wieś	7	19	41	20	10	2	117
Miasto do 20 tys.	1	27	50	15	6	0	56
od 21 do 100 tys.	5	16	46	23	9	2	83
101-500 tys.	2	12	38	33	13	2	85
501 tys.i więcej mieszk.	8	16	31	34	10	1	57
Region							
Północny	11	5	48	31	6	0	41
Zachodni	5	28	27	29	11	0	35
Środkowozachodni	4	19	44	26	7	0	62
Środkowy	0	15	44	26	9	2	78
Wschodni	0	18	41	25	10	4	41
Południowo-wschodni	1	22	45	20	11	0	53
Południowo-zachodni	8	19	36	21	13	3	88
Wykształcenie							
Podstawowe	6	20	40	30	3	2	39
Zasadnicze zawodowe	7	24	42	15	11	2	141
Średnie	4	15	41	29	9	2	153
Wyższe	4	10	40	32	14	0	66
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	3	10	45	32	10	0	56
Prac.umysł.niż.szczebła	1	13	36	35	14	1	85
Pracownicy fiz.- umysł.	9	22	30	21	13	5	90
Robotnicy wykwalifikowani	6	24	45	20	5	0	83
Robotnicy niewykwalifik.	4	25	46	14	10	2	43
Pracujący na własny rach.	8	9	54	22	6	0	42
Pracuje w:							
sferze budżetowej	3	12	37	34	13	1	94
sekt. państw. publicznym	3	22	42	20	11	2	93
sp. własc. przyw. i państwa	6	20	38	20	10	5	63
sekt. przyw. poza rolnict.	7	18	43	25	7	0	140
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	3	18	48	23	4	3	53
276 - 399	5	30	39	16	10	0	62
400 - 549	5	22	39	23	9	2	101
550 - 799	9	13	39	25	14	0	61
Powyżej 799 zł	6	14	41	27	9	2	72
Ocena własnych war. mater.							
Złe	8	18	35	23	13	3	63
Średnie	5	19	43	21	10	2	185
Dobre	4	16	41	30	8	1	150
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	0	6	54	23	17	0	19
Raz w tygodniu	5	23	38	24	8	2	190
Kilka razy w miesiącu	8	14	39	25	12	2	73
Kilka razy w roku	4	12	47	32	3	1	82
W ogóle nie uczestniczy	3	17	39	10	28	3	34
Poglądy polityczne							
Lewica	3	16	47	25	8	0	107
Centrum	7	18	44	21	7	2	91
Prawica	6	19	42	23	9	1	125
Trudno powiedzieć	4	16	27	32	15	5	75